

Sygnatura akt VI Ka 1079/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **13 grudnia 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Kiepusa

Sędziowie SSO Arkadiusz Łata (spr.)

SSO Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Agata Lipke

przy udziale Bożeny Sosnowskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G.

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2016 r.

sprawy **skazanego J. N. syna K. i A.**

ur. (...) w G.,

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionych przez skazanego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 24 czerwca 2016 r. sygnatura akt IX K 121/16

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk, art. 440 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 1079/16

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje.

Wywiedzione apelacje okazały się skuteczne o tyle, iż w następstwie ich wniesienia należało – przy zastosowaniu zasady z art.440 kpk – uchylić zaskarżony wyrok łączny, a sprawę J. N. w tej materii przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Rejonowy procedując w zakresie połączenia kar wymierzonych dotąd prawomocnie skazanemu uznał – po myśli art. 4§ kk, iż w badanym przypadku korzystniejszy z punktu widzenia interesu procesowego J. N. będzie zastosowanie przepisów o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym w dniu 30 czerwca 2015r., a zatem sprzed wejścia w życie (z dniem 1 lipca 2015r.) fundamentalnych zmian ustawodawstwa karnego wprowadzonych między innymi ustawą z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015r., poz.396). Wskazywał

bowiem, że istotna część kar podlegających połączeniu wedle starszych przepisów jest już wykonana. Tym samym nie podlegałyby one łącznie na gruncie przepisów zmodyfikowanych.

Jak wynika z części sprawozdawczej zapadłego wyroku łącznego okoliczność powyższa stanowiła w praktyce jedynie kryterium uzasadniające odstępianie przez Sąd orzekający od skorzystania z przepisów o karze łącznej w wersji obowiązującej z datą 1 lipca 2015r.

Głębsza analiza realiów faktycznych sprawy przeczyła jednak zasadności takiego rozumowania.

Przed wydaniem przedmiotowego wyroku łącznego sytuacja prawna skazanego przedstawiała się następująco. J. N. odbył w całości – w okresach od 8 marca 2008r. do 10 marca 2008r. oraz od 13 lutego 2010r. do 11 sierpnia 2012r. kary jednostkowe pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Rejonowego w Gliwicach:

-z dnia 30 października 2009r. – sygn. akt III K 621/08,

-z dnia 26 października 2010r. – sygn. art. IX K 2812/10, co nastąpiło w ramach kary łącznej 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 31 stycznia 2012r. – sygn. **akt IX K 519/11** (punkty: 1 i 2 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego).

W toku postępowania przed Sądem I instancji odbywał następnie karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 10 lutego 2012 r. – sygn. akt III K 1572/11 (punkt 3 części następnej zaskarżonego wyroku łącznego). Obliczenie tej kary dotyczyło okresu od 6 marca 2015r. do 1 września 2016r. Kara powyższa została tym samym wykonana w pełni na moment rozpoznawania sprawy przez Sąd odwoławczy.

J. N. aktualnie zaś – od 1 września 2016r. do 28 lutego 2017r. – odbywa karę 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną przez Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 29 czerwca 2015r. – sygn. akt III K 121/15 (punkt 6 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego). Następnie do odbycia w okresie od 28 lutego 2017r. do 25 grudnia 2017r. przeznaczona została kara 10 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 kwietnia 2014 r. – sygn. akt III K 226/14 (punkt 4 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego) i po niej – wedle ostatnich danych z akt sprawy – w okresie od 25 grudnia 2017 r. do 9 stycznia 2018 r. zastępstwa kara 15 dni pozbawienia wolności za nieuiszczoną grzywnę w sprawie o sygn. akt III K 1572/11 (punkt 3 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego). Efektywnemu wykonaniu podlegała nadto kara 6 miesięcy pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 25 września 2014r. – sygn. akt III K 791/14 (punkt 5 części wstępnej wyroku łącznego).

Sąd orzekający stosując przepisy „stare” przyjął istnienie trzech odbębniionych zbiegów przestępstw i tak:

- pierwszy - obejmujący czyny, których dotyczyły skazania wyrokami z punktów: 1,2 i 3 i wymierzył kary łączną 3 lat pozbawienia wolności. Zaliczył przy tym na jej poczet cały okres odbywania wspomnianej uprzednio łącznej kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. akt IX K 519/11 – od 8 marca 2008r. do 10 marca 2008r. oraz od 13 lutego 2010r. do 11 sierpnia 2012r. (czyli w sumie 2 lata i 6 miesięcy), a nadto okres odbywania kary w sprawie z punktu 3 części wstępnej (sygn. akt III K 1572/11) od 6 marca 2015r. do 24 czerwca 2016r. – tj. do daty zapadnięcia zaskarżonego wyroku łącznego (czyli w sumie 1 rok, 3 miesiące i 18 dni);

- drugi - obejmujący czyny, których dotyczyły skazania wyrokami z punktów: 4 i 5 i wymierzył karę łączną 1 roku pozbawienia wolności;

- trzeci - obejmujący czyny, których dotyczyły skazania wyrokami z punktów: 6 i 7 i wymierzył karę łączną 1 roku pozbawienia wolności.

Wariant zastosowania przepisów o karze łącznej w wersji nieznowelizowanej - na gruncie trzech omówionych wyżej zbiegów okazuje się tylko pozornie korzystniejszy dla skazanego.

Poważne i zasadnicze w tej mierze zastrzeżenia pojawiają się na tle problematyki zaliczenia na poczet łącznej kary 3 lat pozbawienia wolności wymierzonej w punkcie 1 dyspozycji zaskarżonego wyroku – okresów dotychczasowego odbywania kar jednostkowych (w tym w ramach wcześniej orzeczonej wyrokiem łącznym – kary łącznej), jakie legły u podstaw ukształtowania tejże kary łącznej.

Jak już wspomniano, zaliczenie to (punkt 2 dyspozycji wyroku łącznego) objęło czas odbywania przez J. N. kary łącznej w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach – sygn. akt IX K 519/11 – przez okres dokładnie 2 lat i 6 miesięcy. Następnie zaś część okresu odbywania kary w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach – sygn. akt III 1572/11 – w sumie 1 rok, 3 miesiące i 18 dni licząc do daty zapadnięcia wyroku łącznego, czyli do dnia 24 czerwca 2016r.

Zaliczenie to już z zasady było błędne, gdyż okres podlegający zaliczeniu przewyższał rozmiar uformowanej przez Sąd I instancji kary łącznej, skoro wyniósł ogółem 3 lat, 9 miesięcy i 18 dni. „Nadwyżka” ponad wymierzoną wysokość kary łącznej, a zatem 9 miesięcy i 18 dni w żadnym wypadku nie mogła zostać potraktowana w kategoriach odbywania powyższej kary. Identycznie pozostała część odbywanej nadal po wydaniu wyroku łącznego, następnie w trakcie postępowania międzyinstancyjnego i podczas postępowania przed Sądem odwoławczym – kary jednostkowej orzeczonej w sprawie o sygn. akt III K 1572/11 – tj. kolejne 2 miesiące i 8 dni. Na marginesie, skazany ukończył odbywanie tej ostatniej kary z dniem 1 września 2016r., a zatem wcześniej aniżeli sprawa wraz z wywiedzionymi apelacjami wpłynęła do Sądu Okręgowego (vide: k-193).

„Nadwyżka” powyżej rozmiaru przedmiotowej kary łącznej (w sumie ponad 11 miesięcy) nie podlegała z kolei zaliczeniu na poczet dwóch pozostałych łącznych kar pozbawienia wolności orzeczonych zaskarżonym wyrokiem łącznym. Kary łączne z punktów: 3 i 4 części dyspozytywnej wyroku łącznego były karami jakościowo odrębnymi i niezależnymi od kary z punktu 1 dyspozycji owego wyroku. Ukształtowano je bowiem w oparciu o inne kary cząstkowe – zapadłe w odmiennych sprawach aniżeli te objęte karą łączną z punktu 1 części dyspozytywnej. Przepięstwa, za jakie je wymierzono tworzyły samodzielne zbiegi.

Jedynie przepis art.417 kpk dopuszcza zaliczenie na poczet danej orzeczonej kary okres tymczasowego aresztowania odbytego przez oskarżonego w innej sprawie, w której postępowanie toczyło się równocześnie, a wydany w niej został prawomocny wyrok uniewinniający, umorzono postępowanie albo odstąpiono od wymierzenia kary.

Przesłanki przewidziane w cytowanym przepisie w najmniejszym stopniu nie przystają jednak do realiów rozpatrywanego przypadku.

Rozwiązania przyjęte przez Sąd merytoryczny nie są zatem dla skazanego korzystne. W praktyce J. N. odbywanie dwóch kolejnych kar łącznych rozpoczął dopiero z dniem 1 września 2016r., a ich koniec przypadłby w dacie 1 września 2018r., do czego dodać należy 15 dni kary zastępczej ze sprawy o sygn. akt III 1572/11.

W obliczu zaskarżenia wyroku łącznego wyłącznie na korzyść skazanego, nie wchodzi już w rachubę ewentualne wymierzenie kary łącznej w ramach pierwszego zbiegu przestępstw w rozmiarze wyższym aniżeli uczynił to Sąd Rejonowy. W konsekwencji i biorąc też pod uwagę okoliczność pełnego już wykonania kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach: 1, 2 i 3 części wstępnej wyroku łącznego – potrzeba rozważyć, czy korzystniejsze dla skazanego nie pozostaje jednak – in concreto – wykorzystanie „nowych” przepisów o karze łącznej.

W takim wariantcie łączeniu podlegałyby kary „cząstkowe” wymierzone w sprawach wskazanych w punktach: 4, 5, 6 i 7 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego, gdzie stopień związków podmiotowo-przedmiotowych pomiędzy poszczególnymi czynami był wysoki.

Z tych wszystkich względów należało uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę w materii wydania wyroku łącznego do rozpoznania ponownego Sądowi I instancji, albowiem jednoznacznie występuje konieczność przeprowadzenia w tej mierze przewodu sądowego w całości i pod kątem odmiennych niż dotąd kryteriów.

Sąd Rejonowy rozważy zatem zastosowanie przepisów „nowych”, uwzględniając wszystkie uwagi zamieszczone wyżej. Rozstrzygnięto zatem jak w dyspozycji wyroku niniejszego.